

Wegwijzer Grof Huishoudelijk Afval

Instrumenten om te komen tot meer en betere recycling van grof afval

Waarom aan de slag met Grof Huishoudelijk Afval?

Het huishoudelijk afval bestaat voor een aanzienlijk deel (ca. 30%) uit grof afval. Dit betekent dat goed scheiden van grof afval in belangrijke mate bijdraagt aan de milieudoelstellingen van een gemeente. Hoewel grof afval over het algemeen al vrij goed wordt gescheiden, is er door veel gemeenten ook nog veel winst te boeken op dit terrein.

Grof huishoudelijk afval bestaat enerzijds uit grondstoffen die een gemeente gescheiden moet inzamelen, en anderzijds uit grof huishoudelijk restafval. Als een gemeente niet in staat is om op de milieustraat voldoende verschillende stromen grof afval te scheiden, dan moet het restafval verplicht worden nagescheiden. Deze zaken zijn geregeld in het LAP ([sectorplan 1](#)) en het [Activiteitenbesluit](#).

Voor de gescheiden ingezamelde deelstromen binnen grof huishoudelijk afval is recycling de minimale verwerkingsmethode. Wat de gevolgen op het gebied van CO₂-uitstoot van de verwerkingsroutes van een aantal deelstromen uit GHA zijn, staat in dit rapport:

[Klimaatimpact van afvalverwerkingsroutes in Nederland](#) (steenachtig materiaal, hout, grof tuinafval, AEEA).

De meeste gemeenten hebben een brengvoorziening en inzamelservice aan huis voor grof huishoudelijk afval, alleen of in samenwerking met andere gemeenten. De milieustraat (brengvoorziening) is dé plek waar de deelstromen worden gebracht en gescheiden worden. Veel gemeenten maken het aan huis ophalen van grof huishoudelijk onaantrekkelijk (alleen op afspraak, voorrijkosten, etc.) waardoor inwoners worden gestimuleerd hun grove afval naar de milieustraat te brengen, waar het beter gescheiden kan worden dan aan huis.

Optimalisatie van de aan huis inzameling is vaak nog mogelijk. Ook het stimuleren van meer kringloop en reparatie maakt dat er nog wat te winnen valt in het hoogwaardiger verwerken van (delen van) het grof huishoudelijk afval. Een deel van het grof huishoudelijk afval is namelijk nog herbruikbaar (bijvoorbeeld meubels), of door middel van upcycling hoogwaardig herbruikbaar bij het vervaardigen van nieuwe producten.

Wat is de relatie met (het halen van) de VANG-ambitie?

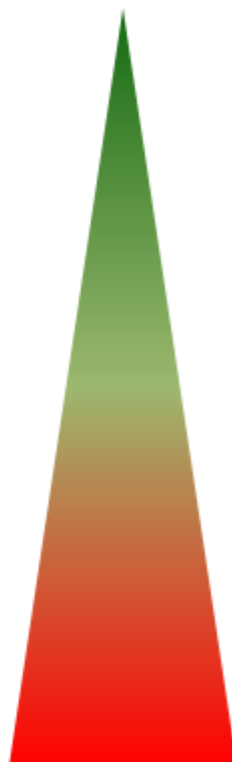
Grof huishoudelijk afval bestaat voor een groot deel uit materialen en producten die zich lenen voor een toepassing/verwerking hoger op de zogenaamde R-ladder (zie figuur hieronder), en daarmee bijdragen aan kwalitatief hoogwaardige recycling. Door goed te sturen op meer en betere gescheiden inzameling en nascheiding, én het aangaan van slimme samenwerking met kringloop, reparatie en upcycle-initiatieven, kan een deel van het grof afval nog hoogwaardiger worden ingezet.

Hoe weet ik wat de stand van zaken is in mijn gemeente?

- Informatie over ingezamelde hoeveelheden tot en met 2020 is per gemeente te vinden in de deze [database](#).
- Door bij de verwerkers van de verschillende reststromen na te vragen hoe de verdere verwerking vorm krijgt, kan een beeld verkregen worden van de stand van zaken met betrekking tot recycling en/of nuttige toepassing.
- Jaarcijfers, input, output e.d. van kringloopbedrijven geven ook zicht op wat er gebeurt met huisraad e.d. Om producthergebruik te stimuleren kan er samenwerking tussen gemeente en kringloop gezocht worden (zie hierna).

Product slimmer gebruiken en maken	R0 Refuse	Product overbodig maken door van z'n functie af te zien, of die met een radicaal ander product te leveren
	R1 Rethink	Productgebruik intensiveren (bijvoorbeeld door producten te delen, of multifunctionele producten)
	R2 Reduce	Product efficiënter fabriceren door minder grondstoffen en materialen in het product, of in het gebruik ervan
Levensduur verlengen van product en onderdelen	R3 Re-use	Hergebruik van afgedankt, nog goed product in dezelfde functie door een andere gebruiker
	R4 Repair	Reparatie en onderhoud van kapot product voor gebruik in zijn oude functie
	R5 Refurbish	Opknappen of moderniseren van oud product
	R6 Remanufacture	Onderdelen van afgedankt product gebruiken in nieuw product met dezelfde functie
	R7 Repurpose	Afgedankt product of onderdelen daarvan gebruiken in nieuw product met andere functie
Nuttig toepassen van materialen	R8 Recycle	Materialen verwerken tot dezelfde (hoogwaardige) of mindere (laagwaardige) kwaliteit
	R9 Recover	Verbranden van materialen met energierecuperatie

Bron: RLI 2013; bewerking FBL

Welke mogelijkheden zijn er voor verbetering?

Stimuleren van producthergebruik en upcycling

- Door samen te werken met kringloopbedrijven kunnen gemeenten producthergebruik stimuleren. Wat hierbij komt kijken en welke mogelijkheden er zijn om de samenwerking vorm te geven staat in de publicatie: '[Handreiking samenwerking gemeente en kringloop](#)'.
- Brengvoorzieningen kunnen zodanig worden aangepast dat er een locatie ontstaat met ruimte voor repareren, refurbishing, upcycling en dergelijke. Denk hierbij ook aan het plaatsen van een container van de kringloopwinkel op de milieustraat, zodat mensen daar hun nog bruikbare spullen in kwijt kunnen. Zie rapport '[Onderzoek milieustraat van de toekomst](#)' voor een roadmap hiervoor.
- Zie ook www.circulairambachtscentrum.nl voor voorbeelden van reparatie, hergebruik en andere vormen van upcycling én hoe dat op verschillende plekken wordt gedaan.

Stimuleren brengen ten opzichte van halen

- Laagdrempelig ter beschikking stellen van bakfietsen, aanhangwagens (bijv. Breda, Leeuwarden, Schiedam, Utrecht)
- Aan huis opalen van grof vuil beperken tot niet-recyclebare- of monostromen en tegen (hoge) kosten.

Inzet van een 'Mobiële milieustraat'

Een aantal gemeenten biedt mobiele brengpunten waar bepaalde veel voorkomende deelstromen gebracht kunnen worden. Bijvoorbeeld de [GRIP](#) (Grondstoffen Inlever Punt)-wagen van ROVA.

Haalvoorziening voor specifieke deelstromen

Een aantal gemeenten werkt met de zogenaamde BEST-tas (boeken, elektronica, speelgoed en textiel).

Hoe pak ik dat aan?

Het begint met het in beeld brengen van de inzamelstructuur, kosten en milieu-opbrengst en vervolgens bekijken waar verbeterpunten zitten. Denk hierbij aan:

- Openingstijden milieustraat
- Weren bedrijfsafval van milieustraat
- Bekendheid burgers met mogelijkheid brengen naar en kopen bij kringloop
- Hoogwaardiger verwerken deelstromen

In de rapport '[Onderzoek milieustraat van de toekomst](#)' en '[Milieustraten en de Circulaire Economie](#)' wordt geschetst welke mogelijkheden er zijn om via de milieustraat meer werk te maken van hergebruik en recycling van grof afval. In het analyserapport van de landelijke [Benchmark](#) valt te lezen hoe andere gemeenten omgaan met grof afval.

Netwerkinfo

Wil je ook aan de slag met grof afval, of heb je aanvullende vragen na het lezen van deze Wegwijzer? Neem dan contact op met een van onze [VANG-adviseurs](#). Zij kunnen je op weg helpen bij de aanpak hiervan.

Ook voor algemene vragen over het VANG-programma en ondersteuning bij VANG-gerelateerde vraagstukken, kunt u contact opnemen met een van de VANG-adviseurs via [deze link](#).